

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Veterinærinstituttet
Postboks 64
1431 Ås

Deres ref

Vår ref
21/6687

Dato
22.12.2021

Statsbudsjettet 2022: Tildelingsbrev til Veterinærinstituttet

1. Innledning	1
2. Overordnede utfordringer og prioriteringer	2
3. Mål og indikatorer	3
4. Prioriterte tiltak og bestillinger i 2022	5
5. Andre forutsetninger og føringer	6
6. Budsjettvedtak og fullmakter for 2022	6
7. Rapportering	7
Vedlegg 1: Styringskalenderen for 2022	8

1. INNLEDNING

Vi viser til Innst. 12 S (2021–2022) og Prop. 1 S (2021–2022) for Nærings- og fiskeridepartementet og Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) og meddeler med dette Stortingets budsjettvedtak og departementets styringssignaler for Veterinærinstituttet i 2022.

Veterinærinstituttet er et forvaltningsorgan administrativt underlagt Landbruks- og matdepartementet. Det er utarbeidet et felles mål- og resultatstyringssystem for instituttet, som ligger til grunn for styringen fra begge departementene. Tildelingsbrevet fra Nærings- og fiskeridepartementet fastsetter mål og indikatorer for Veterinærinstituttet i 2022, og

fremhever viktige områder for Veterinærinstituttets innsats rettet mot blå sektor. Brevet spesifiserer også enkelte konkrete oppgaver og bestillinger for 2022, men gir ikke en uttømmende oversikt over virksomhetens oppgaver. Virksomhetens myndighet, ansvar og faste oppgaver framgår av hovedinstruksen for styringen av Veterinærinstituttet, fastsatt av Landbruks- og matdepartementet.

Tilskuddet over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett skal bidra til kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap innen fiskehelse, fiskevelferd og enkelte områder innen sjømattrygghet. Departementet tar forbehold om at virksomheten innenfor gjeldende budsjetterammer kan bli pålagt enkelte oppgaver i tillegg til de som er beskrevet i dette brevet. I slike tilfeller skal det sendes tillegg til tildelingsbrev.

2. OVERORDNEDE FORVENTNINGER OG PRIORITERINGER

Nærings- og fiskeridepartements overordnede mål er størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi innenfor bærekraftige rammer. Regjeringen har høye ambisjoner og vil føre en aktiv næringspolitikk der private bedrifter og det offentlige spiller på lag for å akselerere det grønne skiftet. I næringspolitikken vil vi bidra til grønn omstilling i næringslivet ved å redusere klimagassutslippene med 55 prosent innen 2030, øke investeringene på fastlandet, skape flere lønnsomme og attraktive jobber over hele landet, og øke eksporten utenom olje og gass med minst 50 prosent innen 2030. I fiskeri- og havpolitikken vil vi sikre nasjonal råderett over fiskeressursene, og forvalte dem til det beste for dagens og framtidige generasjoner. Norge skal være den ledende havbruksnasjonen og utvikle nye næringer, satse på grønn skipsfart, sikkerhet, miljøvennlig utvikling av havner og farleder. Departementets underliggende og tilknyttede virksomheter forventes å bidra aktivt for å nå disse målene.

Havene har en svært viktig rolle for matproduksjon og i klimasystemet. Samtidig er jordas havområder under press både som følge av klimaendringer, forurensing, bruk og tap av biologisk mangfold. Det er satt i gangen rekke prosesser og initiativ for å møte disse utfordringene¹, blant annet innen matsystemer og ernæring, fiskeri og havbruk, forvaltningsplaner og arealbruk for havene. Veterinærinstituttet utgjør en sentral del av Norges innsats for en bærekraftig og trygg sjømatproduksjon. Det er særlig viktig at instituttet benytter sin kunnskap om sykdommer og erfaring med forebyggende helsearbeid og biosikkerhet i sitt internasjonale arbeid gjennom blant annet FNs organisasjon for ernæring og landbruk (FAO), Verdens dyrehelseorganisasjon (OIE) og generelt i sitt kunnskaps- og forskningssamarbeid. Vi ser det også som relevant at instituttet bidrar med sin kompetanse i prosesser viktig for det akvatiske matsystemets bidrag til matsikkerhet i EU.

Regjeringen har i Hurdalsplattformen vektlagt en politikk som skal bygge opp under fortrinnet som ligger i oppdrett av fisk i kystnære strøk og fjorder, og samtidig stimulere til innovasjon, nye produksjonsformer og bruk av ny teknologi for å sikre økt bærekraft. En bærekraftig havbruksnæring skal vokse gjennom mer differensiert produksjon og utvikling av bærekraftig fôr. Hurdalsplattformen omtaler både utvikling av næringsplaner for havområdene, flere

¹ FNs bærekraftsmål jf. også 5.2, Havpanelet, FNs havforskningstiår, FNs ernæringstiår, FNs matsystemtoppmøte

indikatorer i trafikklyssystemet² og en mer sirkulær økonomi. Mer konkrete prioriteringer og bestillinger er omtalt under punkt 4.

Instituttets bidrag til en kunnskapsbasert forvaltning vil være sentralt i denne utviklingen. For å sikre en bærekraftig forvaltning må kunnskapen om fiskehelse og fiskevelferd utvikles kontinuerlig. Høy kvalitet på vitenskapelige råd og gode forvaltningsprinsipper er grunnlaget for størst mulig samlet verdiskaping innenfor bærekraftige rammer. Veterinærinstituttets rolle i dette er å utvikle en god vitenskapelig forståelse av sykdom og risiko for fiskehelse og velferd hos oppdrettsfisk. Instituttet skal støtte forvaltningen gjennom råd om tilstand, risiko og muligheter.

3. MÅL OG INDIKATORER

3.1 Målbilde

Samfunnsoppdrag

Veterinærinstituttets viktigste funksjon er å utvikle beredskap og kompetanse for å avverge og bekjempe helsetrusler hos fisk, dyr og mennesker. Instituttet bistår myndigheter, produsenter og andre over hele landet i å hindre spredning av smittestoffer og utvikling av sykdom hos dyr og mennesker. Veterinærinstituttet samarbeider videre med myndighetene og næringslivet om å utvikle bærekraftig bioøkonomi i Norge.

Hovedmål

God helse hos dyr, fisk og mennesker

Delmål

1. Kunnskapsbasert forvaltning
2. God beredskap
3. Konkurranseskraftige bionæringer

3.2 Hovedmål

Veterinærinstituttets aktivitet kan sammenfattes i begrepet «én helse», et begrep som illustrerer at når det gjelder helse hos dyr, planter, miljø eller mennesker, så henger «alt sammen med alt». Instituttets hovedoppgave innen én helse er å generere kunnskap om og å opprettholde god beredskap mot sykdom som truer helse og velferd for landdyr og fisk, og mot sykdom som kan overføres til mennesker. Arbeidet med beredskap skal også ivareta mattrygghet. Instituttet skal videre bidra til god helse gjennom å arbeide for kunnskapsbasert forvaltning og konkurranseskraftige bionæringer.

3.2.1 Indikatorer

Status for og endring i forekomst av relevante sykdommer: Veterinærinstituttet skal frembringe en oversikt over status for og endring i forekomst av meldepliktige sykdommer og andre alvorlige tilstander innen fiskehelse, dyrehelse, dyrevelferd og mattrygghet. Oversikten skal følges av en beskrivelse av hovedutfordringer i året som har gått.

² Meld.St. 16 (2014-2015) *Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett.*

Egenvurdering av kvalitet og relevans av Veterinærinstituttets forskning og kunnskapsproduksjon: Veterinærinstituttet skal gi en oversikt over og gjøre en egenvurdering av sin forskning og kunnskapsproduksjon. Det innebærer å vurdere kvalitet og relevans i egne leveranser og å synliggjøre konsekvenser av de prioriteringer som er gjort.

3.3 Delmål 1 – Kunnskapsbasert forvaltning

Veterinærinstituttet skal utarbeide relevant kunnskapsgrunnlag av høy kvalitet for forvaltningen.

3.3.1 Indikatorer

- Aktiviteter rettet mot forvaltningen.
- Brukerundersøkelse hos sentrale brukere i forvaltningen.

3.4 Delmål 2 – God beredskap

Veterinærinstituttet skal levere relevant kunnskap for å forebygge og begrense helsetrusler mot dyr, fisk og mennesker. Det innebærer å være en langsiktig kunnskaps- og kompetanseleverandør for relevante aktører, slik at nødvendig kunnskap og kompetanse er tilgjengelig for disse for å avverge mulige helsetrusler. Dette krever overvåkning og diagnostikk av høy kvalitet og riktig omfang, samt relevant forskning. I tillegg må instituttet være i stand til å gjøre risikovurderinger av høy kvalitet.

Veterinærinstituttet skal ha ressurser og kapasitet til være forberedt på uønskede hendelser og ha evne til å redusere negative effekter og begrense skadevirkningene dersom slike hendelser skulle inntreffe.

3.4.1 Indikatorer

- Vurdering av instituttets beredskapsevne og håndtering av sykdomsutbrudd
- Vurdering av kvalitet og relevans, samt ressursbruk på overvåkingsprogrammer.

3.5 Delmål 3 – Konkurranskraftige bionæringer

Veterinærinstituttet skal øke kunnskapen og kompetansen i biobasert næringsliv om hva som kan forebygges og redusere helsetrusler hos fisk, dyr og mennesker. Det innebærer at instituttet skal drive kunnskapsbasert rådgiving og formidling mot aktuelle brukere i bionæringene.

3.5.1 Indikatorer

- Volum oppdragsprosjekter fordelt på næringer og tema.
- Aktiviteter rettet mot næringslivet
- Arbeid med ikke meldepliktige sykdommer
- Informasjon og tilbakemeldinger fra Veterinærinstituttets brukere i bionæringene

4. PRIORITERTE TILTAK OG BESTILLINGER I 2022

Forvaltningen har behov for å styrke kunnskapsgrunnet for å videreutvikle produksjonsreguleringsregimet for havbruk (Trafikklyssystemet, jf. Meld. St. 16 (2014-2015)).

Regjeringen har i Hurdalsplattformen lagt fram en ambisjon om å "Videreutvikle trafikklyssystemet med flere miljøindikatorer, og ha en tydeligere strategi for sporing og for å hindre rømming av fisk." Det er viktig at Veterinærinstituttet i samarbeid andre kunnskapsinstitusjoner bidrar i oppfølgingen av dette målet og generelt i å videreutvikle kunnskapen om den samlede sykdomsbyrden i næringen og miljøeffekter av havbruk innenfor sine fagområder.

Utvikling av mer differensierte driftsformer vil kunne gi muligheter for bærekraftig vekst i havbruksnæringen. Veterinærinstituttet må følge opp kunnskapsbehovet dette innebærer for å ivareta god fiskehelse og fiskevelferd, blant annet gjennom sin innsats med å utvikle nye og effektive metoder og rutiner for å avdekke sykdom, sikre tidlig varsling og rask og presis diagnostikk. Det er i den forbindelse også viktig at Veterinærinstituttet bygger opp kompetanse til å kunne belyse hvordan ny teknologi inkl. digital teknologi kan endre risikobildet.

Det er et mål å redusere dødeligheten i oppdrett. Reduksjon av produksjonstap i havbruk skal prioriteres ved å skaffe bedre dokumentasjon på årsaker til dødelighet.

Veterinærinstituttet sitt arbeid med biosikkerhet er en kontinuerlig aktivitet og et viktig redskap for å forebygge og kontrollere infeksjonssykdommer. Arbeidet står sentralt i kunnskapsgrunnet for havbruksforvaltningen. Instituttet skal øke kunnskapen om de viktigste drivere for sykdomsutvikling i oppdrettsnæringen, og videreutvikle systemer for å få raskere og bedre oversikt over og kunnskap om overordnede årsaker og strukturer som bidrar til sykdomsutvikling, blant annet gjennom instituttets deltagelse i Coastwatch.

Arbeidet med velferdsindikatorer for oppdrettsfisk er en prioritert oppgave for instituttet i samarbeid med Havforskningsinstituttet. Instituttene skal videreutvikle indikatorer både for ordinær drift og ved innføring av nye produksjonsformer og teknologi.

God beredskap er avhengig av god oversikt over nasjonal helsestatus hos oppdrettsfisk og villfisk, og bygger på overvåking, nødvendig tilgang på helsedata, diagnostikk av høy kvalitet på risikobasert materiale og forskning. Den årlige fiskehelse rapporten viser at grunnet for rapporten er svekket fordi instituttet har fått en mer fragmentert tilgang til prøver og data. Inntil det foreligger en forutsigbar løsning som sikrer instituttet et tilstrekkelig datagrunnet, må instituttet, i dialog med aktørene arbeide for en så god tilgang til relevante data og prøver som mulig.

Instituttet må ha en god dialog med Mattilsynet om innrettingen av overvåkingen og annet arbeid relevant for Mattilsynets oppfølging av EU-regelverk. Instituttet skal ivareta nasjonale og internasjonale referanseoppgaver og bidra til økt rolleforståelse i matforvaltningen. Innen den sirkulære bioøkonomien har Norge særlige fortrinn for økt verdiskaping og ressursutnyttelse kombinert med reduserte klimagassutslipp. Sentralt for en mer sirkulær bioøkonomi er å utvikle løsninger og regelverk som gir trygg gjenbruk i mat- og førkjeden.

Dette vil kreve god dokumentasjon og risikovurderinger, hvor Veterinærinstituttets kompetanse, særlig knyttet til smittestoff vil være relevant.

Veterinærinstituttet besitter kunnskap og kompetanse om diagnostiske analyser og data som er relevante for en bærekraftig utvikling i bionæringene. Instituttet må gi nødvendig prioritet til denne type samarbeid, inkludert arbeidet knyttet til Offentlig Privat Sektorutvikling (OPS) – Havbruk.

Veterinærinstituttet må gi nødvendig prioritet til internasjonalt forskningssamarbeid og kunnskapsutvikling for en bærekraftig akvakulturproduksjon, inkludert å delta i de mulighetene som forskningsprogrammet Horisont Europa åpner for. Sykdom er en begrensende faktor globalt sett, og økt forståelse av sykdom hos akvatiske dyr og nødvendigheten av god biosikkerhet er viktig for å forebygge sykdom, styrke oppdrettsfiskens helse og velferd og begrense spredning av sykdommer og smittestoff i tråd med bærekraftsmålene. Veterinærinstituttet har her en viktig rolle gjennom sin deltakelse i internasjonalt samarbeid.

5. ANDRE FORUTSETNINGER OG FØRINGER

Landbruks- og matdepartementet er administrativt ansvarlig for Veterinærinstituttet. Vi viser derfor til tildelingsbrevet fra Landbruks- og matdepartementet når det gjelder fellesføringer.

6. BUDSJETTVEDTAK OG FULLMAKTER FOR 2022

6.1 Budsjettvedtak

For Veterinærinstituttet er det fattet budsjettvedtak på kap 928.

<i>Utgifter</i>		<i>(1000 kr)</i>
Kap. 928	Annen marin forskning og utvikling	Beløp
Post 50	Tilskudd til Veterinærinstituttet	70 550

Tildelingen vil bli overført fra departementet til Veterinærinstituttet i kvartalsvise rater.

Veterinærinstituttet har ansvar for å planlegge virksomheten i 2022 innenfor de bevilgningsrammer som er gitt i dette brevet (jf. Reglement for økonomistyring i staten § 9 og Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.2.).

Det følger av § 5 i Stortingets bevilgningsreglement at utgiftsbevilgninger ikke kan overskrides eller brukes til andre formål enn forutsatt av Stortinget, med mindre det er gitt eksplisitt fullmakt om noe annet, i tråd med tildelingsbrev fra Landbruks- og matdepartementet.

6.2 Tildeling

I tråd med kravene i § 7 i Reglement for økonomistyring i staten og føringene gitt i dette tildelingsbrevet, blir bevilgningen på kapittel 928, post 50, stilt til disposisjon for Veterinærinstituttet.

7. RAPPORTERING

Det rapporteres om måloppnåelsen og bruken av midlene i virksomhetens årsrapport, jf. de krav som framgår av Veterinærinstituttets virksomhetsinstruks og av tildelingsbrevene fra hhv Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet. Årsrapporten sendes Landbruk- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet innen 15.03.2022.

Med hilsen

Cathrine Meland (e.f.)
ekspedisjonssjef

Stine Hammer
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi: Riksrevisjonen, LMD, Mattilsynet, Havforskningsinstituttet.

VEDLEGG 1: STYRINGSKALENDEREN FOR 2022

Måned	Dato	Aktivitet
Mars	15. mars	Årsrapport 2021
	15. mars	Budsjettforslag 2023
April	26. april	Etatsstyringsmøte vår, jf LMDs tildelingsbrev
Vår 2022		Fagmøte om forvaltningen av og bruken av det blå tilskuddet, herunder omleggingen til en mer risikobasert prøvetaking.
Nov.	29. nov.	Etatsstyringsmøte høst, jf LMDs tildelingsbrev
Nov.	1. nov.	Ev. innspill til store satsinger 2024
Des.	31. des.	Tildelingsbrev for 2023

Departementet vil invitere til et årlig fagmøte om forvaltningen og bruken av det blå tilskuddet.

Budsjettforslag for 2023 – rammeinnspill

Budsjettforslaget skal vise hvordan Veterinærinstituttet vil prioritere sine ressurser det kommende året, gitt at bevilgningen over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett videreføres på nivå med inneværende år. Innspillet vil danne grunnlag for diskusjon om instituttets strategiske planer i styringsdialogen og for departementets arbeid med Prop. 1 S. Proposisjonen skal, i tillegg til å fremme forslag til bevilgning på kapittel og post, tydelig formidle hovedprioriteringene for Veterinærinstituttet.

Budsjettforslaget skal ta utgangspunkt i Veterinærinstituttets fastsatte mål og strategier innenfor gjeldende budsjetttramme. Videre skal forslaget inneholde :

- En vurdering av risikoer/ev. endringer i rammebetingelsene som kan få betydning for budsjettet i 2023. Det kan eventuelt vises til tidligere innsendte risikovurderinger og eventuelle endringer i risikobildet i forhold til forrige risikorapportering.
- En omtale av hovedprioriteringer for 2023 for tildelingen fra Nærings- og fiskeridepartementet. Hovedprioriteringer skal angi hva som er de 1-3 viktigste områdene som virksomheten vil prioritere i 2023.
- En omtale av oppgaver som foreslås prioritert ned på kort eller lang sikt innenfor oppgavene Nærings- og fiskeridepartementet finansierer, for å frigjøre ressurser til høyere prioriterte oppgaver, og konsekvensene av dette.

Innspill til store satsinger 2024 – Format og innhold:

Som et ledd i departementets arbeid med innspill til regjeringens første budsjettkonferanse, ber departementet om eventuelle innspill til større satsinger. I Finansdepartementets [føringer for satsingsforslag for 2023-budsjettet](#) framgår det at forslagene som hovedregel skal begrenses til følgende kategorier:

1. høyt prioriterte tiltak i Hurdalsplattformen som krever økte bevilgninger for å kunne innfris
2. forslag med sterke bindinger (for eksempel demografiutgifter i kommuner)
3. effektiviseringstiltak

Det vises til nærmere omtale for utforming av satsingsforslag i FINs rundskriv R-9/2021 som er publisert [her](#):

<https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/fin/vedlegg/okstyring/rundskriv/arlige/2021/r-9-2021.pdf>

Oppsummering

Kort oppsummering av satsingsforslaget, 2-5 linjer og maks 1/2 side som inneholder informasjon om:

- Tiltakets formål og varighet.
- Utgifter i 2024 og hvert av de påfølgende tre år, med en oversiktlig framstilling av de økonomiske og administrative konsekvensene av tiltaket.
- Kapittel og post på NFDs område
- Eventuell merverdiavgift som påløper (posteres på FINs felleskap./post)
- Andre kapitler og poster som ev. blir påvirket.

Tilleggsopplysninger

Alle satsingsforslag skal inneholde kortfattede svar på de seks spørsmålene i kapittel 2-1 i utredningsinstruksen:

1. Hva er problemet inkl. ev. risiko, utvikling framover dersom det ikke blir gitt tilleggsmidler og hva slags merverdi som vil oppnås gjennom forslaget?
2. Hvilke alternative tiltak er vurdert?
3. Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?
4. Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?
5. Hvilke tiltak anbefales, og hvorfor?
6. Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

DFØ har utarbeidet en veileder om hvordan disse spørsmålene kan besvares. For forslag som ventes å ha vesentlige nytte- eller kostnadsvirkninger, skal det også utarbeides en samfunnsøkonomisk analyse.

Det skal utarbeides en overordnet gevinstrealiseringsplan der det er relevant for forslaget. Formålet med gevinstrealiseringsplanen er å gi departementet og regjeringen et bedre grunnlag for systematisk utredning og rapportering om gevinster fra arbeid med tiltak som kan gi bedre ressursbruk og økt handlingsrom. Gevinstrealiseringsplanen skal derfor inneholde en oversikt over nettogevinster for offentlig sektor med budsjetteffekt, en kortfattet redegjørelse for andre gevinster og viktige forutsetninger for gevinstrealisering av det enkelte satsingsforslag. Planen kan bygge videre på svarene på spørsmål 4 og 6.

Ved behov skal tilleggsopplysningene også omfatte gjennomført/planlagt utredningsprosess bak forslaget, inkl. kontakt med berørte parter.